El dòlar i el seu origen espanyol

Autor: Borja Cardelús
Data de publicació: 17-05-2017

"La petjada d'Espanya als Estats Units". "Molts pocs nord-americans saben que la seva moneda té origen espanyol". Article aparegut al diari “abc” de Sevilla l'1 de maig del 2017 a la secció “cultura”.

L'anomenat reial de vuit, o també peso duro o simplement duro, va ser la moneda més important de l'Imperi Espanyol i del món a la seva època. El seu pes era força consistent: 27 grams d'argent. Al revers de la moneda hi figuraven les Columnes d’Hèrcules i el plus ultra: el lema d'Espanya. Les columnes representaven Gibraltar i Ceuta, els dos penyals que van delimitar el final del món conegut fins a les darreries del segle XV. Quan el mític Hèrcules va executar un dels seus famosos treballs, el món finia allí. Era el non terrae plus ultra. Però Espanya el va depassar amb el descobriment d'Amèrica. I, per això, Carles V va encunyar per a Espanya el lema plus ultra.

Els reials de vuit varen ésser coneguts como «tàlers», per la seva semblança amb la robusta moneda austríaca, moneda encunyada a Bohèmia, també en el territori imperial de Carles V. Però allí hi tenia una distribució força menor.

El reial de a vuit espanyol s’encunyava a la Ceca o Casa de la moneda de Méxic, El metall procedia dels jaciments mexicans de Zacatecas o Guanajuato, i de les riquíssimes mines de Potosí, a Bolivia, una muntanya pràcticament tota ella farcida d'argent, el més gran jaciment argentífer que ha existit mai. Els pirates del Carib i de l'Atlàntic tenien el somni d'atacar un galió espanyol reblert d'aquestes monedes i aconseguir-ne el botí. Sigui com sigui, molts d’aquests galions van naufragar. Alguns d’aquests vaixells naufragats s’han pogut recuperar. El darrer vaixell a fer-ho ha estat el Nostra Senyora de les Mercès, rescatat per la polèmica companyia Odissey. Transportava 574.000 monedes de reials de a vuit. Una veritable fortuna.

Els reials de a vuit van esdevenir la primera divisa universal,`perquè no només circulaven per Europa i Amèrica, sinó també per Àsia a través del famós Galió de Manila espanyol, que feia un trajecte anual entre Mèxic i les Filipines. La primera globalització comercial. En aquest galió s'hi transportaven aquestes monedes per canviar-les pels productes exòtics de l'Orient, com ara sedes, porcellanes o mantons de Manila. I la moneda espanyola, apreciada pels

comerciants de tot el món, arribava així a molts racons de l'Orient. De fet, els comerciants xinesos només acceptaven aquests pesos espanyols de plata a canvi de les seves mercaderies.

Però la moneda espanyola també circulava per les Tretze Colònies britàniques d'Amèrica del Nord, i molt abans que aquestes declaressin la seva independència. Per la dificultat de les navegacions, arribaven poques lliures esterlines a les colònies. I era molt més fàcil proveir-se dels més propers i acreditats reials de a vuit, encunyats a Mèxic. Més que no pas de lliures angleses. D'aquesta manera, a les Tretze Colònies la moneda espanyola hi circulava normalment i va ser coneguda de primer com «spanish thaler» i després va passar a anomenar-se «spanish daller» i encara més tard «spanish dollar».

Quan va arribar el moment de l'emancipació de les colònies, els flamants Estats Units van rebutjar formalment la moneda britànica i es van veure en la necessitat d'encunyar moneda pròpia. Però resultava difícil introduir en el comerç un valor nou, i a causa d'això, hom va recórrer a la moneda que aleshores en tenia en grau superlatiu, de valor, i arreu del món: el pes dur, la moneda espanyola reial de a vuit: la referència monetària indiscutible. N'hi havia moltes, d'aquestes monedes en circulació a les Tretze Colònies. I tenien la garantia del seu prestigi i del seu depurat contingut en plata, de manera que el reial de a vuit de la monarquia espanyola es va convertir en la base de la moneda dels Estats Units.

La paritat del dòlar americà va ser unida oficialment a la moneda espanyola, i el «spanish dollar», anomenat així durant molt de temps, va conviure durant un fum d'anys amb el «dollar» americà. Totes dues monedes, l'americana i l'espanyola, circulaven amb les mateixes condicions i amb el mateix valor en els Estats Units. Per cert, llurs ciutadans, com que era idèntic el valor nominal, s'estimaven molt més els pesos o duros espanyols que no pas els nous dòl·lars americans, perquè els pesos espanyols tenien mes prestigi i un contingut més gran d'argent. La moneda espanyola va restar-hi vigent, als Estats Units, fins l'any 1857, en el qual any hom en va prohibir l'ús.

Pel que fa al signe del dòlar, el conegut «$», les barres (comunament es dibuixen dues barres verticals i no pas una) provenen, segons el parer més estès, de les dues columnes d'Hèrcules de la peça espanyola, per bé que més estilitzades. De fet, quan van sorgir les primeres monedes encunyades pels Estats Units van ser denominades també «pillar-dollar», a causa dels dos pilars o Columnes d'Hèrcules. Quant a la S, es tracta, segons la versió més generalitzada, d'una abreviatura de la paraula «pes», talment com era anomenat el reial de a vuit: amb la P i la S superposades.

En conclusió, la conegudíssima moneda estatunidenca té el seu inequívoc origen en la vella moneda espanyola. Un capítol mes del llegat d'Espanya a Nord-Amèrica.

Borja Cardelús

01/05/2017 00:59h

Actualitzat 01/0572017 00:59h

http://linkis.com/sevilla.abc.es/cultu/TotMw